

نام درس: علوم و فنون
نام دبیر: سمهیه قانبلی
تاریخ امتحان: ۱۴۰۷/۰۳/۱۹
ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

نام و نام فائز: .....
مقطع و رشته: دهه انسانی
نام پدر: .....
شماره داوطلب: .....
تعداد صفحه سوال: ۱۴ صفحه

آزمون پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی ۹۷-۹۶

ردیف	محل مهر با امضاء مدیر	سوالات	ردیف
۱	<p>الف) کلیات:</p> <p>هر یک از موارد قسمت "الف" را به قسمت "ب" وصل کنید. (۱۰ مورد اضافی است)</p> <p>بلاگت</p> <p>خوانش دقیق متن</p> <p>ادبیات</p> <p>پیام رسانی</p> <p>سخن</p>	<p>۱- نخستین گام موثر در رویارویی متن</p> <p>۲- هنر کلامی است.</p> <p>۳- به جنبه های معنوی و محتوایی کلام اهمیت می دهد. سطح بیانی</p> <p>۴- هدف زبان</p> <p>۵- از سطوح مورد مطالعه در قلمرو ادبی</p>	۱
۱/۵	<p>ب) تاریخ ادبیات و سبک شناسی:</p> <p>جاهای خالی را پر کنید.</p> <p>۱- در دوره هخامنشیان رایج بود و آثار بر جای مانده آن فرمانهای شاهان هخامنشی است که به خط نوشته شده است.</p> <p>۲- شعر غنایی در عهد سامانی با دو شاعر معروف ..... قوت و استحکام یافت.</p> <p>۳- شعر فارسی در دوره سامانی به دست ..... بنیاد نهاده شد که او را "پدر شعر فارسی" می نامند.</p> <p>۴- عمدۀ ترین مرکز فرهنگی در زمان سامانیان ..... بود.</p>	۲	
۰/۵	<p>۱- شعر زیر مربوط به سبک دوره خراسانی است. یک ویژگی زبانی و یک ویژگی ادبی آن را بیان کنید.</p> <p>"بُوي جوي موليان آيد همي / ياد يار مهربان آيد همي</p> <p>ريگ آموي و درشتی های او / زير پاييم پونيان آيد همي</p> <p>آب جيحون از نشاط روی دوست / خنگ ما را تا ميان آيد همي</p> <p>ای بخارا شادباش و ديرزي / مير زی تو شادمان آيد همي"</p> <p>ویژگی زبانی:</p> <p>ویژگی ادبی:</p>	۳	

۴	ادامه‌ی سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر	۵
	ج) موسیقی شعر:		
۴	<p>۱-۴- درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را مشخص نمایید.</p> <p>(الف) اساسی ترین عامل پیدایی شعر، وزن است.</p> <p>(ب) در زبان فارسی هیچ واژه‌ای با صوت آغاز نمیشود.</p> <p>(ج) در قافیه، رعایت شکل نوشتاری حروف، واجب نیست.</p> <p>(د) واحد وزن در شعر فارسی، بیت است.</p> <p>۲-۴- موارد خواسته شده در ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>"چون طفل که از خوردن داروست پریشان با دوست پریشان و بی دوست پریشان"</p>	ردیف: ردیف:	۴
۳	<p>واژه‌های قافیه: خط عروضی: تقطیع هجایی و علامت گذاری:</p> <p>.....</p> <p>"یاد دادند به ما نخل کمر تا نکنیم آنچه داریم ز بیگانه تمّنا نکنیم"</p> <p>واژه‌های قافیه: خط عروضی: تقطیع هجایی و علامت گذاری:</p> <p>.....</p>	ردیف: ردیف:	۴
۳	<p>د) زیبایی شناسی یا بدیع لفظی:</p> <p>۱-۵- در هر بیت دو آرایه بدیع لفظی (غیر تکراری) مشخص کنید.</p> <p>هر راه رو که ره به حریم درش نبرد / مسکین بردی وادی و ره در حرم نداشت بر دوخته ام دیده چو باز از همه عالم / تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است</p> <p>.....</p> <p>۲-۵- در ابیات و عبارات زیر انواع سجع را مشخص کنید.</p> <p>طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل. خبری که دانی که دلی بیازارد ، تو خاموش تا دیگری بیارد.</p> <p>گفتم به نیرنگ و فسون، پنهان کنم ریش درون / پنهان نمی ماند که خون بر آستانم می رود. جفا پل بود، بر عاشق شکستی / وفا گل بود، بر دشمن فشاندی</p> <p>.....</p> <p>۳-۵- واج آرایی و تکرار را مشخص کنید.</p> <p>یک عمر پریشانی دل بسته به مویی است / تنها سرِ مویی ز سرِ موی تو دورم نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علمای علما ز علم بی عمل است</p> <p>.....</p>	www.my-dars.ir	۵

۵	ادامه‌ی سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر	۶																			
	۵) کالبد شکافی نظم:																					
	۱-۶-شعر زیر را بخوانید و موارد خواسته شده را نشان دهید.																					
	بی خویشتنم کردی بوی گل و ریحانها کوته نظری باشد رفتن به گلستانها چون عشق حرم باشد سهل است بیابانها" (سعدي)	"وقتی دل سودایی می رفت به بستانها تا خار غم عشق آویخته در دامن گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>قلمرو فکری</th><th>قلمرو ادبی</th><th>قلمرو زبانی</th><th>قلمرو های سه گانه:</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>این قسمت لازم نیست</td><td></td><td></td><td>بیت اول</td></tr> <tr> <td></td><td>این قسمت لازم نیست</td><td></td><td>بیت دوم</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td>بیت سوم</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	قلمرو فکری	قلمرو ادبی	قلمرو زبانی	قلمرو های سه گانه:	این قسمت لازم نیست			بیت اول		این قسمت لازم نیست		بیت دوم				بیت سوم					
قلمرو فکری	قلمرو ادبی	قلمرو زبانی	قلمرو های سه گانه:																			
این قسمت لازم نیست			بیت اول																			
	این قسمت لازم نیست		بیت دوم																			
			بیت سوم																			
	۲-۶-اسعار زیر را بخوانید و از نظر قلمروی فکری مقایسه و تحلیل کنید.																					
	حدیث جنگ به یکسو نهاد و صلح گزید حدیث حاسد نشنید و زان من بشنید که این دو بند گران را به دست اوست کلید	"نگار من چوز من صلح دید و جنگ ندید عتابها ز پس افکند و صلح پیش آورد در نشاط و در لهو باز باید کرد																				
	چنانکه زو دل غمگین من به کام رسید" (فرخی)	به کام خویش رسد از دل من آن بتروی																				
	نترسی زان چنان سیلی کزو آتش چنین خیزد چه سگ جانم که چندین ناله زین جان حزین خیزد	"مکن کز چشم من بر خاک سیلی آتشین خیزد گوزن آسا بنالم زار پیش چشم آهويت																				
	که اندوه شحنه (= پاسبان) عشق است و سیم شحنه زین خیزد	تو باری اشک خون می بار خاقانی در این اندوه																				
		www.my-dars.ir																				
		مقایسه‌ی دو شعر:																				

۵	ادامه‌ی سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر
	و) کالبد شناسی نثر:	
	۱- متن زیر را بخوانید و به سوال‌ها پاسخ دهید.	"خداؤندا! یک دل درد دارم و یک جان پر زجر عزیز دو گیتی، تدبیر این بیچاره را چه؟ الهی! اگر چه بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است. طالب دنیا رنجور و طالب عقباً مزدور و طالب مولاً مسروور"
	الف) از میان انواع نثر ادبی، این متن در کدام نوع نثر قرار می‌گیرد؟	
	ب) یکی از ویژگی‌های این نثر را بنویسید.	
	ج) در این متن، سجع‌ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید.	
	سجع متوازی:	
	سجع مترافق:	
	سجع متوازن:	
	د) ارزش موسیقایی کدام سجع بیشتر است؟	
	۲- هم ریشگی در نوشته زیر، بین چه واژه‌هایی است؟	"حکیمی که با جهال درافتند، باید که توقع عزّت ندارد و اگر جاهلی به زبان آوری بر حکیمی غالب آید، عجب نیست که سنگی است که گوهر همی شکند".
۵	۷	
	۳- متن زیر را بخوانید و به سوال‌ها پاسخ دهید.	"در عالم، نعمت بسیار است، ولکن آب نیکوترين نعمت هاست او در قرآن قصه‌ها بسیار است، ولکن قصه یوسف(ع) نیکوترين قصه‌هاست. پادشاه عالم، خبر که داد در این قصه از حسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد، تا اگر نتوانی که صورت خود را مانند او گردانی، باری بتوانی سیرت خود را چون سیرت او گردانی"
	الف) دو نمونه واژه آرایی (تکرار) در این متن بیابید و نشان دهید.	
	ب) نمونه‌ای از واژه آرایی در این متن نشان دهید.	
	ج) در این متن ترجیح بین کدام جمله‌ها دیده می‌شود؟ آن‌ها را بنویسید.	
	د) سجع متوازی در بین کدام واژه‌ها دیده می‌شود؟	
	موفق باشید. قانبلی	<p>www.my-dars.ir</p> <p>ASR_Group @outlook.com @ASRschool2</p>

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	۱-خوانش دقیق متن ۲-ادبیات ۳-بلاغت ۴-پیام رسانی ۵-سطح بیانی	
۲	۱-فارسی باستان / خط میخی ۲-رودکی-شهید بلخی ۳-رودکی ۴-بخارا	
۳	۱-ویژگی زبانی: کمی لغات عربی و بیگانه / ویژگی ادبی: استفاده از آرایه های ادبی در حد طبیعی و اعتدال	
۴	<p>۴-۱-(الف) غ / (ب) ص / (ج) غ / (د) غ</p> <p>۴-۲-کلمات قافیه: داروست-بی دوست / حروف قافیه: وست / قاعده: ۲ خط عروضی: چن طفل کِ از خرد ن دا روست پ ری شان / با دوست پ ری شان م بی دوست پ ری شان تقطیع هجایی و علامت گذاری:</p> <p>چن / طفل /کِ / از / خرد / ن / دا / روست / پ / ری / شان / با / دوست / اپ / ری / اشا / ن / ام / ابی / دوست / پ / ری / شان</p> <p>.....</p> <p>کلمات قافیه: تمّنا-تا / حروف قافیه: ا / قاعده: ۱</p> <p>خط عروضی: یاد دا دند ب ما نخِ ل ک مر تان ک نیم / آن ج دا ریم ز بی گان ت من نا ن ک نیم تقطیع هجایی و علامت گذاری:</p> <p>یاد / دا / دند / ب / ما / نخِ / ل / اک / مر / تا / ان / ک / نیم / آن / ج / دا / ریم / ز / بی / گا / ن / ات / امن / نا / ان / اک / نیم</p>	
۵	<p>۵-۱- جناس ناقص اختلافی / اشتفاقة / تکرار--- جناس تمام / تکرار</p> <p>۵-۲-متوازن / مطرّف / متوازی یا مطرّف / متوازی</p>	
۶	سوال ۶ به عهده‌ی دانش آموز (پاسخ‌ها می‌توانند متفاوت باشد و نظر تصحیح کننده ملاک است).	
۷	<p>۷-۱(الف) نثر موزون / ب: جمله‌های کوتاه با سجع‌های ساده / ج) متوازن: زنجور. مزدور. مسرور / مطرّف: چراغ. داغ / متوازن: پردرد. پرز جر / د) متوازن</p> <p>۷-۲-جهال. جاهل</p> <p>۷-۳(الف) قصه. حسن. صورت. سیرت / ب) خبر که داد در این قصه از حسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد / ج) از حسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد یا نتوانی که صورت خود را مانند او گردانی، باری بتوانی سیرت خود را چون سیرت او گردانی د) صورت. سیرت</p>	

